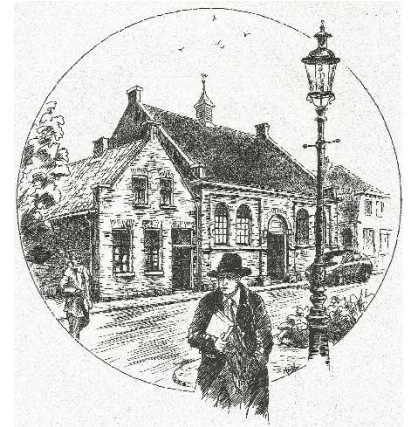

EXTRA NIEUWSBRIEF DECEMBER 2021

Stichting Synagoge Coevorden
Museum en centrum waar het verhaal over het Joodse
leven in Drenthe en omgeving te horen, te zien en te beleven is.

Bezoekadres:
Kerkstraat 36, 7741 JC Coevorden
Openingstijden:
November-april: donderdag-zaterdag van 13.30-16.30 uur.
Mei-oktober: donderdag-zaterdag van 13.00-17.00 uur.
Van 2-12-2021 tot en met 17-1-2022 is het museum gesloten.

Vijfde Jaargang, nr.12

Extra editie: Thoraschild terug in Drenthe

Een jaar geleden, november 2020, hebben wij alle belangstellenden van het synagogemuseum Coevorden laten weten dat wij een inventarislijst van gewijde goederen uit de synagoge te Coevorden hadden gevonden in de politiearchieven. Op deze lijst staat precies beschreven wat allemaal uit de synagoge is gehaald. Verder staat nog in het proces-verbaal dat de goederen op 29 oktober 1942 uit de synagoge zijn gehaald door drie Joodse mannen uit Groningen. Dit waren: Aaron Mozes Härtz, Aaron Levie Gudema en Louis Duitz. Verder lezen wij: *‘Onder mijn toezicht zijn de gewijde goederen die in de jodenkerk aanwezig waren door 3 joden ingepakt. Vervolgens zijn bedoelde gewijde goederen door de 3 joden meegenomen’*. Op de inventarislijst staan: 6 wetsrollen met mantels,

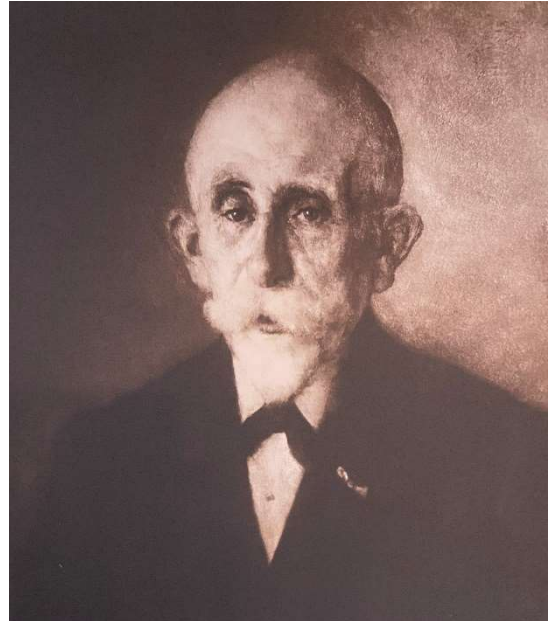
2 Ester rollen, een toga, bidkleden, bazuin en kerkboeken. Maar ook diverse zilveren attributen zoals een kroon, siertorens, handwijzers, bekers (groot en klein), schilden, appeldoos, zilveren blaadje en een handwijzer bestaand uit hout en zilver. Daarnaast hebben Gudema en Duitz ook *‘een aantal boeken, schriften en andere papieren’* uit de woning van de godsdienstleraar David Keizer meegenomen.

Na contact met de synagoge te Groningen en een oproep in onze nieuwsbrief was nog steeds niet bekend waar de goederen uiteindelijk waren gebleven. We kregen wel het bericht dat de godsdienstleraar Abraham Toncman uit Oude Pekela, in december 1942 in de notulen had geschreven: *‘Op instigatie van hogerhand werden de wetsrollen c.a., alsmede talrijke archivalia, naar het Kerkenootschap te Amsterdam ter bewaring gezonden’*. Ook vonden onze onderzoekers twee veilingadvertenties. De eerste vonden wij in het NIW van november 1994, waarin stond dat een set van zilveren siertorens uit Coevorden door de Joodse gemeente in Rotterdam bij Sotheby's in Amsterdam werd geveild. Ook werd een advertentie gevonden in het NIW van december 2006 waarin het zilveren Thoraschild uit Coevorden werd geveild door de Joodse gemeente Amsterdam. Dit

zilverwerk was duidelijk terug te leiden naar Coevorden door de inscripties dat ze door de familie Roos waren geschonken aan de Joodse gemeente te Coevorden. En toen kwam begin november van dit jaar het bericht bij ons dat het Thoraschild opnieuw zou worden geveild in Amerika.

Om een lang verhaal kort te maken, laten wij al onze lezers weten dat wij heel graag het Thoraschild weer terug wilden hebben in Coevorden, zodat het weer verenigd kon worden met de parochet die ook door de familie Roos is geschonken en nu zo'n mooie plek in de sjoel heeft gekregen. Maar helaas zagen wij niet de mogelijkheid om in zo'n korte tijd het geld te vergaren om zelf de aankoop te doen. Wij zijn daarom blij dat het Drents Museum Assen wel de mogelijk had om het schild te kopen en dit is in goed overleg gegaan met SSC. Het zilveren Thoraschild is dan in ieder geval weer terug in Drenthe en wij zijn uiteraard meteen in overleg gegaan met het Drents museum om het schild aan ons uit te lenen zodat het toch nog een keer weer echt thuishoort.

Wij houden u uiteraard op de hoogte, maar u kunt ons nog steeds helpen. Wij komen graag in contact met nabestaanden van Philip en Helena Roos. Mocht u klein- of achterkleinkinderen kennen, geef dat dan aan ons door via: info@synagoge-coevorden.nl

Philip Roos, geboren 31-3-1849 Coevorden, overleden 1-10-1935 Coevorden. Hij was bankier en wethouder in Coevorden van 1895 tot 1919 voor de Liberale partij en voorzitter van de Joodse gemeente (1897 tot 1935). Philip was gehuwd met Helena Bartha Wittgensteiner. Samen hadden ze twee kinderen: David en Mozes. Zij hebben hun naam later gewijzigd in Dereck en Maurice Roos.

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van Stichting Synagoge Coevorden (SSC).

Redactieadres: secretariaat SSC, e-mail: secretaris@synagoge-coevorden.nl

Zie voor actuele informatie ook onze website: www.synagoge-coevorden.nl of

[Facebook.com/synagoge-coevorden](https://www.facebook.com/synagoge-coevorden).